

דף הבית · חי אנחנו · לוח אירועים · ערך מוסף · ארכיון · חדר הקריאה · בלוגים · מדברים על זה

English >

דף הבית < ערך מוסף < תרבות -

הצטרף לרשימת תפוצה

חיפוש:

- ארכיון אירועים
- לוח אירועים
- מוסף
- בני הבית

- [הזמנת חבר](#)
- [איך להגיע](#)
- [צרו קשר](#)
- [הזמנת כרטיסים](#)
- [עמיתים](#)
- [רשימת תפוצה](#)
- [הפיכה לדף הבית](#)

חברה

זהות

תרבות

מעגלים

דעות

אירועים בבית אבי חי

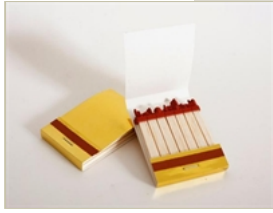
קלבת שבת

בית ישראלי

עוד בנושא:

חומרי בעירה

איך מחברים אבן ירושלמית, מתח בין דתי, יחסי הון-שלטון וסכסוכי נדל"ן פוליטיים לעבודות עיצוב? התערוכה "זמן 02", שמיצגת עיצוב בהשראת ירושלים, מנסה לעשות זאת – לדעתה של ורדיית גרוס, בהצלחה לא מועטה לכתבה המלאה

המחלקה הסגורה

ההתמקדות בתולדות העולם המסורתי בלבד הפכת את המוצגים במחלקה לאמנות ותרבות יהודית במוזיאון ישראל למקבצים של חומרי עבר ופולקלור, שאינם מייצגים מסורת חיה. אף על פי כן, לדברי דוד שפרבר מדובר באחת התצוגות הטובות בעולם לכתבה המלאה

ביקורת בונה

בניגוד למוזיאונים אחרים בעולם, המבנה המרשים של מוזיאון העיצוב החדש בחולון אינו מאפיל על התערוכות שבו. עם זאת, לדעת דוד שפרבר ראוי היה שהחוף יהודה גם בפנים וייצור מרחב לא טיפוסי לתצוגה לכתבה המלאה

כללי הטקס

מחכים לניאו ברברים

התערוכה "ניאו ברברים" היו כוונות גדולות: להציג תזה ובסיס תיאורטי נרחב לענף משמעותי בשיח האמנות. דוד שפרבר השתכנע

"ניאו-ברברים", מצהירות נעמי אביב ונעם סגל, אוצרות התערוכה הנושאת שם זה, היא מגמה עכשווית פראית, נעדרת סובלימציה ושואפת אל משמעות פעורה. הניאו-ברברים הם האמנים עצמם, שבהיותם פוסט מודרניסטיים המודעים לכללי התקינות הפוליטית, לעולם לא יצביעו על מעשה עולה מבלי להפיל את עצמם. האמנים המוצגים בתערוכה בוחנים את מגבלות קיומם כאזרחים בחברה דכאנית ושואלים על ההיגיון שבאמנות לשפה שלטת ולמתכונות דומיננטיות ומוכרות מתחומי התרבות והבידור.

התערוכה "ניאו-ברברים" אם כן מכוונת להציג תזה ובסיס תיאורטי נרחב לענף מרכזי ומשמעותי שעולה בעשרות האחרונים בעולם האמנות בכלל, ובעשייה המקומית של העשור האחרון בפרט. ברוח זו, מרבית האמנים הניאו-ברברים בוחרים לנקוט ב"שיח בגידה". לא מעט אמנים בתערוכה זו בוחרים "לשדוד" פורמטים טלוויזיוניים, קולנועיים, לשוניים או תיאטרליים מוכרים ולחולל מתוכם אקט של התנגדות פאסיבית-אגרסיבית ולעיתים קרובות פשוט בגידה. במרבית העבודות שבתערוכה יש איזה תדר קומי שנועד להטיל ספק בלוגיקה של החשיבה המערבית המסורתית ולהציע מובלעות של אי-מובנות המבקשת להנציח עצמה כזכאת.

מבט מהוקצע ומורכב. חוק שחור לבן, מאיה ז"ק, וידיאו 2010

התזה העומדת ביסוד התערוכה חזקה באופן לא פורפורציונאלי ביחס למערך התצוגה עצמה. זוהי תזה מהדוקת, בעלת גוף ונוכחות שדומה שרק תלך ותתבסס יותר ויותר עם הזמן. למעשה, מדובר באחת התיזות החזקות והמשכנעות שנכתבו כאן לאחרונה, והיתה יכולה לפרנס בקלות תערוכה בקנה מידה מוזיאלי. בפועל, התערוכה מציעה רק הצצה קלה שנתנת תחושת תזזיזיות לא מהוקצעת ולא מסודרת ומוצגת בחלל התצוגה החדש שנפתח מעל בית קפה ברחוב רוטשילד בתל-אביב. הבניין שייך למסעדים ואנשי העסקים מתי ורותי ברודו והחלל כמו גם תרומות מהקרנות הרלוונטיות ממומן על ידיהם.

המוסד החדש הזה מתעתד להוות פלטפורמה לפרויקטים אקספרמנטליים, והוא מזכיר מאוד את פרויקט "זמן לאמנות" ברחוב מונטיפיורי שגם בו הוצגו תקופת-מה תערוכות רחבות ממדים מעל לחלל מסעדת "ארטישוק". גם בתערוכות "זמן לאמנות" נכחו תיזות משמעותיות (שהאחראי להם היה האוצר גדעון עפרת) ובדומה לחלל החדש גם שם עלתה ביקורת ביחס לתצוגה הדחוסה יתר על המידה. אלא שמה שאפשרי (גם אם שנוי במחלוקת) בציור ומיצב, אינו מתאפשר בתערוכה שהמדיום המרכזי בה הוא וידיאו, שכן מדיום זה מעצם טבעו דורש עיצוב-חלל בצורה מורכבת יותר.

אך יש גם יוצא מן הכלל שמעיד על הכלל. עבודת הווידיאו "חוק שחור לבן" של מאיה ז"ק היא מהמהוקצעות בתצוגה ויכולה להדגים באופן בהיר את העיסוק והבחינה של יחסי ברברים-תרבות אך פחות מכך את המבט הניאו-ברבריסטי של האמנים עצמם. מעבודתה עולה גם רפלקסיה תרבותית ומבט היסטורי שאינם מאפיין את רוב העבודות בתערוכה. כמו בעבודותיה הקודמות, גם כאן, עושה ז"ק שימוש בשפה אישית שבה הרישום, התייעוד והכימות תופסים מקום מרכזי: תצלומי רנטגן, מטרונום, כרטיסיות, מפות ודיאגרמות.

על כישלון והתהוות

ב"חוק שחור לבן" שמכבים זוג כלבים מאולפים עד לזרא. הם נמצאים עם המאלף שלהם בין מתקני אילוף ומתקנים לתצוגות ראוהו בחלל שרצפתו אריחי שחור לבן (ש-מט). המבט בעבודה נע בין החלל הזה לחלל אחר, שממנו צופה במתרחש דרך מסך, דמות אשה אובססיבית וניורוטית כשהיא עושה פעולות משונות של רישום סימון ותייעוד. דומה כי מודרניזם כללל וגרמניות בפרט, לצד המתח (או הקשר) שבין הנחשב לברברי לזה המתאפיין כתרבותי, עולים כאן בעוז, וממשיכים את טיפולה הקודם של האמנית בתמות מסוג זה. החלל והמבנה בו צולמה העבודה, הוא למעשה קומה במבנה הדואר המרכזי בירושלים שהוסב לאחרונה לחלל תצוגה של האקדמיה לאמנות "בלזאל" ("יפו 23").

על אף חשיבותה כמקדמת קשב לתהליכים יצירתיים שכוללים לאתגר את שדה האמנות ואת שדה הדת, התערוכה "Reinventing Ritual", המוצגת בניו יורק, עוררה בדוד שפרבר בעיקר תחושה של החמצה

לכתבה המלאה

סקנדל או קרבנל?

האיסור היהודי על גבר ללבוש בגדי אשה ולהפך מתנגש עם מנהג ההתחפשות ופריצת הגבולות של פורים. דוד שפרבר על ביטויים לקונפליקט הזה באמנות עכשוויות ובמסורת היהודית

לכתבה המלאה

תפנית בעלילה

דוד שפרבר סבור שעבודת הווידיאו המשעשעת "מצה מייקר" של תמיר צדוק, המציגה מכונה לאפיית מצות מגופו של ילד, אינה מתכתבת רק עם השיח האנטישמי ההיסטורי והעכשווי של עלילות הדם, אלא גם עם המיתוס המכונן בתרבות הישראלית - העקדה

לכתבה המלאה

© כל הזכויות שמורות, בית אבי חי, 2007-2009
תנאי שימוש והצהרת פרטיות

בוגדני להפליא. רועי רוזן, צחוקים, וידיאו 2010

המבנה תונק בשנות העשרים על ידי האדריכל הבריטי אוסטון סנט בארב הריסון (שתכנן כאן גם מבנים כמו מוזיאון רוקפלר וארמון הנציב). אופיו השעטנזי של המבנה, שמורכב מסגנון הבינילאומי יחד עם מעט מהגרנדיוזיות המזרח-אירופית, מכונן גם הוא למורכבות שמסמן המונח מודרניזם העומד ביסוד העבודה. בסוף העבודה משהו משתבש והכלבים הגזעיים המאולפים להפליא שגשגו בידי אדוניהם, קמים על היצר שקם גם הוא בעצמו. אבל זו אינה סופה של הדרך אלא דווקא תחילתה. באחרית העבודה מביטה הדמות הניורטית והחוקרת (זו שישבה בחלל מופרד וצפתה במתרחש תוך שהיא רושמת מסמנת מודדת וחוקרת) על ערימת הגוויות דרך מסגרת זכוכית גדולה ומרושתת (המאזכרת כמובן גם את הגריד המודרני), במגמה להמשיך לרשום לתעד ולסמן. הפרויקט לא תם, כישלונו הוא הוא התהוותו. הברברי והתרבותי ממשיכים לדור בכפיפה אחת ועובדה זו כשלעצמה יוצרת מבוי סתום שלא ייצא לו פתרון בעבודה.

המבט המייצר מיניה וביה אקט אמנותי ניאו-ברבריסטי בוגדני להפליא מוחרף בעבודתו של רועי רוזן. בדומה לעבודתו שלו בעבר גם כאן מוקד רוזן עמדה של כפילות מוסרית המיוחסת לאו דווקא לחברה שסביבו – אלא לעצמו ולצופים. האוצרות מטעימות כי רוזן עצמו – "הוא הוא הגורם הנצלי"; הוא הוא המפגין חוסר רגישות לסקטורים שונים בציבור, הוא זה שאינו יוצא נקי מאשמות כגון: התחזות, גזענות, התעללות בילד, פורנוגרפיה, דעות קדומות וצדקנות בנוגע לערכי דת או ג'נדר. הצופים בעבודותיו חשים שהם עצמם לא פחות אשמים מאיזשהו גוף חברתי ערטילאי אליו נוח להפנות אצבע מאשימה."

רוזן צילם את עבודת הווידיאו "צחוקים" באולפן טלוויזיה כשהוא עושה שימוש בפורמט של מופע סטנד-אפ אמריקאי, ומראה כיצד הוא קורס לתוך עצמו דווקא בגלל תוכן הבדיחות. הפער בין הפורמט היהודי-ניו-יורקי, לצופים הישראליים שנראים בעבודה (בניהם אוצרות התערוכה ואמנים שונים) מחזק את תחושת הבגידה ב-"אחים". הבדיחות מצחיקות את הצופים הנראים בעבודה לסרוגין, אך גם מעוררות בהם אי נחת ועם הזמן הקהל מתחיל להזיע, כאילו הוא דוחה את התוכן מתוכו.

אסאמבלאז' חסר זהות קונקרטי. קרן ציטר, וידיאו דיגיטלי, 2009

ביחס לעבודתה של קרן ציטר המוצגת בלופ חוזר עם העבודה של ז'ק אעיר כי צפיית בעבודה הזאת כמה פעמים ובעניין רב. הצופים שלצדי התחלפו במהלך הזמן בתדירות גבוהה מהרגיל. למעשה בכל הזמן הארוך שנכחתי מול העבודה לא היה אדם אחד שצלח את כולה. אולי נהיר הדבר על רקע העובדה שציטר יוצרת אסאמבלאז' חסר זהות קונקרטי ופורעת באופנים רבים את הגבולות שבין התחלה לסוף. הפריעה הזאת נוכחת כלוז התערוכה שמשדדת את החוקים השליטים כמו גם מערערת על הבחנות מקובלות (למשל זו שבין האדם לחיה ובין הטבע לתרבות וכו'). היא אינה יוצרת או מציעה מצב חדש ומוגדר, אלא מערערת ומרעידה את יסודות הקשרים בלא להציע נחמה או פתרון.

"ניאו-ברברזם", במסגרת הפרוייקט – וידיאו 1.0, רוטשילד 12, תל-אביב, אוצרות: נעמי אביב ונועם סגל

כתב: דוד שפרבר

לתגובות: editor@bac.or.il

הדפסה שליחת כתבה